

**การศึกษาองค์ประกอบและการประเมิน
ระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา***

The Study of The Elements and Assessment of The Quality Administration of
Participatory in Educational Measurement and Evaluation system of colleges under
The Office of Vocational Education Commission

พิชัย วาจนสุนทร **

ชัยวิชิต เขียวชนะ ***

คณิต เฉลยจรรยา ***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมและเพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานคุณภาพ และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความเหมาะสม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูมีระดับการดำเนินการภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) องค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 2.1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบไปด้วย หลักการบริหารคุณภาพแบบทุกคนมีส่วนร่วมการบริหารงานวัดและประเมินผลการศึกษาทางด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาศูนย์กลางที่เกี่ยวกับการบริหารคุณภาพงานวัดและประเมินผลการศึกษา หลักการให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก ระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2.2) กระบวนการประกอบไปด้วย ภาวะผู้นำในการบริหารคุณภาพคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผล การให้ความสำคัญกับ

*บทความนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา

**นักศึกษาคุรุศึกษบัณฑิต ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

E-mail : Picchai25071964@hotmail.com.

***อาจารย์ที่ปรึกษา

นักเรียนนักศึกษา กระบวนการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา การมุ่งเน้นบุคลากร การกำกับติดตาม ประเมิน ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานบริหารงานคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา และผลการดำเนินงาน 2.3) กลไกควบคุมประกอบไปด้วย การประเมินอภิมาน 2.4) ผลผลิตประกอบไปด้วยระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคู่มือการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2.5) ข้อมูลป้อนกลับประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ผลการดำเนินการ และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ และ 3) ผลการประเมินระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา องค์ประกอบหลักของระบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกรายการประเมิน องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของระบบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก แนวปฏิบัติหลักขององค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการ และด้านกลไกควบคุม ของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความเหมาะสมและสอดคล้องกันอยู่ใน ระดับมาก

คำสำคัญ: ระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม.

Abstract

The purpose of this research were to study basic condition of measurement and evaluation administration in vocational education committee and study to factors of academy's personnel participation of measurement and evaluation administration in vocational education committee. The sample population was composed assistant, teachers and specialists. The tool used to collect data were questionnaire and interview. Statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation (S.D.) and content analysis.

The results of this study revealed that: 1) The basic condition of measurement and evaluation administration in vocational education committee diagnosed by administrator as a whole at a medium level 2) The factors of academy's personnel participation of measurement and evaluation administration in vocational education committee consist of five components (2.1) Inputs consist of administration principles of academy's personnel participation, The administration of measurement and evaluation in technical and vocational education, Regarding the administration personnel of measurement and evaluation, It was knowledge and principle in realized, information systems of measurement and evaluation administration. (2.2) Procedures included the leadership skill of measurement and evaluation administration, Strategic Management plan for Vocational and Technical Education, The students were important procedures of measurement and evaluation administration, Checking, recording evaluation ,developing then include the report. (2.3) control consist of meta evaluation (2.4) product consist academy's personnel participation of measurement and

evaluation administration system in vocational education committee and The manual for using with academy's personnel participation of measurement and evaluation administration (2.5) Feedback data including analysis procedures and present data to apply.³ The evaluation of Academy personal participation of measurement and evaluation in Vocation Committee, according to the main elements of the system were at high level. The main elements and minor elements of the system were proper at high level. The main regulations of minor elements procedure and controlling system of The Quality Administration of Participatory in Educational Measurement and Evaluation system of colleges under The Office of Vocational Education Commission were proper at high level.

Keyword: The Quality Administration of Participatory in Educational Measurement and Evaluation system

บทนำ

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และการจัดการศึกษาที่ดีหลักว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนเป็นสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติการจัดการศึกษาไม่ว่าในระบบใหญ่ของประเทศหรือในระดับย่อยลงมา คุณภาพการศึกษาจะเกิดขึ้นหรือมีขึ้นได้ ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดี คุณภาพการจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสนใจและห่วงใย สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมว่ามีความสามารถในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม มีความรู้ มีความสุข ตามที่สังคมคาดหวัง ปัจจุบันปรัชญาคุณภาพทั้งระบบและเครื่องมือการพัฒนาที่เรียกว่า การบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วม (Total Quality Management : TQM)) เป็นสิ่งที่วงการการศึกษาให้ความสนใจ และนำแนวคิดมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษามากขึ้น การนำระบบการบริหารคุณภาพแบบทุกคนมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารทางการศึกษาเป็นวิธีการบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพในทุกๆด้านทุกๆกิจกรรม โดยทุกคนมีส่วนร่วมและมีส่วนรับผิดชอบการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ประสิทธิภาพจากการบริหารงานที่มีคุณภาพทั้งองค์กร เพื่อบรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งจากหลักการและแนวคิดของการบริหารคุณภาพแบบทุกคนมีส่วนร่วมมุ่งเน้นที่คุณภาพขององค์กร การนำหลักการและองค์ประกอบการบริหารคุณภาพแบบทุกคนมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาเป็นแนวทางที่จะช่วยให้การบริหารสถานศึกษามีคุณภาพ เพราะถือได้ว่าเป็นระบบคุณภาพที่ควบคุมการบริหารเชิงระบบทั้งหมด ซึ่งทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต รวมทั้งสภาพแวดล้อม

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ยังมีปัญหาในการปฏิบัติและอุปสรรคในการวัดและประเมินผล สภาพปัญหาการบริหารการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประเด็นปัญหา คือ การวัดและประเมินผลยังไม่เป็นระบบ ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง และขาดการประเมินผลที่เหมาะสม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551 : 16) อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาบางส่วนไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านการจัดการเรียนการสอนหรือการวัดและประเมินผลการศึกษามาก่อนจึงทำให้ขาดหลักความรู้ด้านการสอนที่สำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551 : 13-13) ซึ่งไพศาล(2545 :1-2) ได้กล่าวถึงปัญหา

เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาว่าเป็นสิ่งที่ผู้สอนมีอาจมองข้าม เพราะเป็นประเด็นที่จะนำไปสู่ความเคลือบแคลงสงสัยในคุณภาพการศึกษาโดยรวม ดังนั้นการวัดและประเมินผลจึงนับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยังเป็นเครื่องมือประกันคุณภาพทางวิชาการอีกด้วย ซึ่งการประกันคุณภาพเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพราะว่าการบริหารจัดการระบบคุณภาพ เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ซึ่งจะทำให้เกิดคุณลักษณะต่อการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนอันเป็นเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 1) และผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2550 :115) ที่พบว่าองค์ประกอบด้านผู้บริหารสถานศึกษา สภาพของสถานศึกษาและการบริหารจัดการ ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา นั่นคือ การที่ผู้เรียนจะจบหลักสูตร มีความรู้ มีความเข้าใจ มีพื้นฐานความคิด มีประสิทธิภาพในการทำงาน นั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญมาก เพราะเป็นผู้ออกแบบและจัดระบบการศึกษา ทั้งระบบความคิด และระบบบริหาร ซึ่งหมายถึงการนำทรัพยากรเพื่อการศึกษาไปบริหารให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาตามที่ประเทศชาติต้องการ (เกษม, 2546 : 2) และกระบวนการบริหารของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน(นงลักษณ์, 2545 : 179)

ดังนั้นสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีภารกิจหลักในด้านการจัดการศึกษา โดยมีคุณภาพของผู้เรียนเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาที่ต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้อันเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง กระบวนการวัดและประเมินผลจึงจัดเป็นภารกิจใหญ่ที่สำคัญของสถานศึกษาเนื่องจากเป็นกระบวนการตรวจสอบการเรียนรู้และพัฒนาต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจผลการเรียน โดยสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการวัดและประเมินผลการศึกษาให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้ผลการประเมินผลถูกต้องตามสภาพความรู้ ความสามารถที่เป็นจริงของผู้เรียน เพราะผลการประเมินดังกล่าว เป็นสิ่งสะท้อนถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนที่มีบทบาทต่อการศึกษาต่อ หรือการดำรงชีพในสังคมของผู้เรียน(สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2545 :1) ดังที่เกษม (2545 : 28-29) ที่ได้เสนอประเด็นพิจารณาการปฏิรูปการศึกษาไทยด้านอาชีวศึกษาว่า จะพัฒนาระบบบริหารอาชีวศึกษา และจะจัดระบบการวัดและประเมินผลอย่างไร จึงจะเป็นการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษาไทยอย่างต่อเนื่อง และเทียบเท่ามาตรฐานสากล

จากเหตุผลดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการศึกษาสภาพเบื้องต้นของการบริหารคุณภาพและองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของระบบที่ทำการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผล การศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาสภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพตามวงจรการบริหารคุณภาพ ของวิลเลียม เอ็ดเวิร์ด เดมมิง ใน 4 ด้าน คือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบและรายงานผล และการ ปรับปรุงและการพัฒนา

2) สรุปรายละเอียดขั้นตอน ประเด็นต่างๆเพื่อนำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย แบบสอบถามสภาพเบื้องต้นในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอน ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีจำนวนประชากร 16,172 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย จำนวนรวม 528 คน ได้แก่รองผู้อำนวยการฝ่าย วิชาการ จำนวน 132 คน ครูผู้สอน จำนวน 396 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาสภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการวัดและ ประเมินผลการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง สภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการวัด และประเมินผลการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามวงจรบริหาร คุณภาพของวิลเลียม เอ็ดเวิร์ด เดมมิง ใน 4 ด้าน คือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบและรายงานผล และการปรับปรุงและการพัฒนา ให้กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 132 แห่ง ได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์กลับมาจำนวน 125 แห่ง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีการใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบ ไปด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การศึกษาองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมี ส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผล การศึกษา และศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาระบบ การบริหารคุณภาพแบบทุกคนมีส่วนร่วม กระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา มาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบ เบื้องต้นของระบบการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม

2) การศึกษาองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมี ส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา และ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานคุณภาพ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบเบื้องต้นของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- นัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์
- ดำเนินการสัมภาษณ์

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

1) วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพแบบทุกคนมีส่วนร่วม ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3) นำผลการวิจัยที่ได้ทั้งสองส่วนมาสังเคราะห์ เพื่อกำหนดองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย และแนวปฏิบัติหลักขององค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการ กลไกควบคุมของร่างระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. การประเมินร่างระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยใช้การสนทนากลุ่มเพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม

3.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 คน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของร่างระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ
- 2) สร้างเครื่องมือในการตรวจสอบร่างระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 3) สนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบร่างระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.4 วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการดำเนินการวิจัย

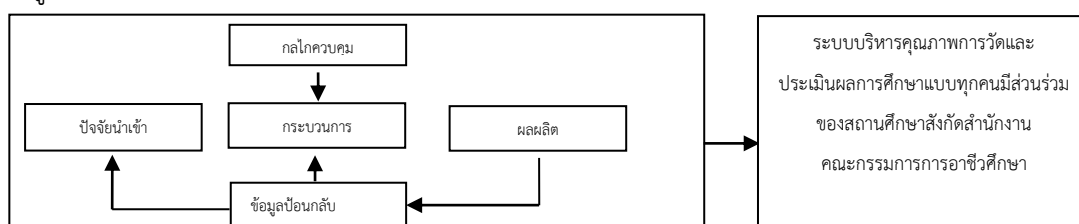
1) ผลการวิเคราะห์สภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านตามตามวงจรการบริหารคุณภาพของวิลเลียม เอ็ดเวิร์ด เดมมิง ใน 4 ด้าน คือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบและรายงานผล และการปรับปรุงและการพัฒนา รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพเบื้องต้นการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน

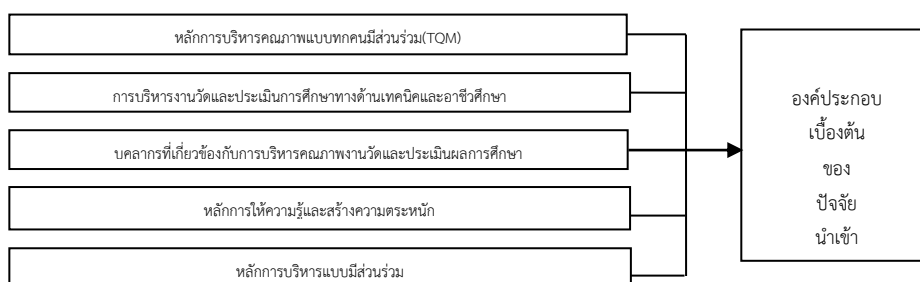
สภาพเบื้องต้นการบริหาร คุณภาพ	ครู			ผู้บริหาร		
	$\bar{x}$	SD	ระดับการ ดำเนินการ	$\bar{x}$	SD	ระดับการดำเนินการ
1. ด้านการวางแผน	3.50	0.87	ปานกลาง	3.48	0.75	ปานกลาง
2. ด้านการดำเนินการ	3.36	0.95	ปานกลาง	3.46	0.87	ปานกลาง
3. ด้านการตรวจสอบรายงาน	3.44	0.76	ปานกลาง	3.18	1.08	ปานกลาง
4. ด้านการปรับปรุงพัฒนา	3.33	0.90	ปานกลาง	3.38	0.69	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.40	0.87	ปานกลาง	3.37	0.84	ปานกลาง

2) ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับองค์ประกอบเบื้องต้นของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ รายละเอียดดังนี้

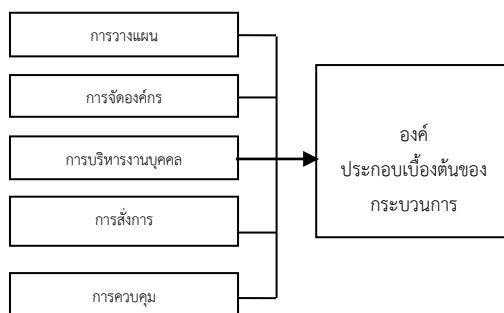
ส่วนที่ 1 องค์ประกอบเบื้องต้นของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการกลไกควบคุมผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

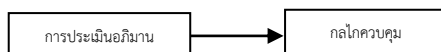
ภาพที่ 1 องค์ประกอบเบื้องต้นของระบบ

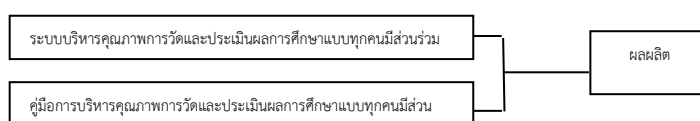
ภาพที่ 2 องค์ประกอบเบื้องต้นของปัจจัยนำเข้า

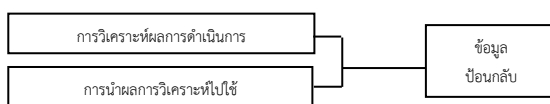
ภาพที่ 3 องค์ประกอบเบื้องต้นของกระบวนการ

ภาพที่ 4 องค์ประกอบเบื้องต้นของกลไกควบคุม

ภาพที่ 5 องค์ประกอบเบื้องต้นของผลผลิต

ภาพที่ 6 องค์ประกอบเบื้องต้นของข้อมูลป้อนกลับ

ส่วนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบเบื้องต้นของระบบ มีผลการประเมิน

ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าร้อยละของคำตอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบเบื้องต้นของระบบ

องค์ประกอบเบื้องต้นของระบบ	ความคิดเห็น	
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
ปัจจัยนำเข้า	100.00	0.00
กระบวนการ	100.00	0.00
กลไกควบคุม	100.00	0.00
ผลผลิต	100.00	0.00
ข้อมูลป้อนกลับ	100.00	0.00

3) ผลการศึกษาองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม โดยนำผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยทั้งสองส่วนและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ มาสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และแนวปฏิบัติหลักขององค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการ และด้านกลไกควบคุมและผลการสนทนากลุ่มเพื่อประเมินองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และแนวปฏิบัติหลักขององค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการ และด้านกลไกควบคุม ของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1) ผลการสนทนากลุ่มเพื่อประเมินระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในวันที่ 29 ตุลาคม 2556 ณ ห้องประชุมวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม และแบบประเมินความสอดคล้อง ผลการสนทนากลุ่มถูกนำมาวิเคราะห์ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีความเห็นว่าร่างระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ พร้อมกันนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะอื่นๆที่สำคัญ ดังนี้

“องค์ประกอบหลักของระบบมีความเหมาะสม เนื่องจากใช้ทฤษฎีระบบเข้ามาประยุกต์ใช้” (FG 3)

“ระบบที่พัฒนาขึ้นที่กำหนดให้องค์ประกอบหลักประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ กลไกควบคุม ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ นั้น มีความเหมาะสม ที่จะนำไปใช้การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษา” (FG)

“ระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้นำเสนอองค์ประกอบหลักตามทฤษฎีระบบนั้น เนื่องจากว่าทฤษฎีระบบเป็นทฤษฎีที่เป็นสากล มีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้ในการกำหนดเป็นองค์ประกอบหลักของระบบ” (FG)

“องค์ประกอบหลักของระบบบริหารคุณภาพมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ซึ่งระบบนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถมีแนวทางในการบริหารงานวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ”(FG)

“องค์ประกอบหลักของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เห็นว่าการจัดทำระบบแบบนี้ครบถ้วนดีและถ้าหากได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจะทำให้ระบบมีความสมบูรณ์ขึ้นและสามารถนำไปใช้ได้ซึ่งจะมีประโยชน์สำหรับวงการการศึกษาต่อไป” (FG ดร.สิทธิศักดิ์)

“เห็นด้วยกับระบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นที่เน้นกระบวนการตามทฤษฎีระบบซึ่งองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ก็คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้” (FG)

2) ผลการศึกษาและผลการประเมินความเหมาะสมของและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อย และแนวปฏิบัติหลักขององค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการ และด้านกลไกควบคุม ของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการบริหารสถานศึกษา มีผลการประเมินดังตารางที่ 3 - 6

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาและผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

องค์ประกอบหลักของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	ความคิดเห็น	
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
ปัจจัยนำเข้า	100.00	0.00
กระบวนการ	100.00	0.00
กลไกควบคุม	100.00	0.00
ผลผลิต	100.00	0.00
ข้อมูลป้อนกลับ	100.00	0.00

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาและผลการประเมินความเหมาะสม (Propriety) และความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ผลการประเมินความเหมาะสม	ผลการประเมินความสอดคล้อง
1.ปัจจัยนำเข้า	1.1 หลักการบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วม	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.2 การบริหารงานวัดและประเมินผลการศึกษาทางด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.3 หลักการให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก	มากที่สุด	สอดคล้อง
องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ผลการประเมินความเหมาะสม	ผลการประเมินความสอดคล้อง
	1.4 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพงานวัดและประเมินผลการศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.5 ระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.กระบวนการ	2.1 ภาวะผู้นำในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	2.2 การวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผล	มากที่สุด	สอดคล้อง
	2.3 การให้ความสำคัญกับนักเรียนนักศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	2.4 กระบวนการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	2.5 การมุ่งเน้นบุคลากร	มากที่สุด	สอดคล้อง
	2.6 การกำกับติดตาม ประเมิน ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานบริหารงานคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	2.7 ผลการดำเนินงาน	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. กลไกควบคุม	3.1 การประเมินอภิมาน	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ผลผลิต	4.1 ระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	4.2 คู่มือการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ผลการประเมินความเหมาะสม	ผลการประเมินความสอดคล้อง
5.ข้อมูลป้อนกลับ	5.1 การวิเคราะห์ผลการดำเนินการ	มากที่สุด	สอดคล้อง
	5.2 การนำผลการวิเคราะห์ไปใช้	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาและผลการประเมินความเหมาะสม (Propriety) และความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบย่อยและแนวปฏิบัติหลักของด้านกระบวนการ ระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

องค์ประกอบย่อย	แนวปฏิบัติหลัก	ผลการประเมินความเหมาะสม	ผลการประเมินความสอดคล้อง
1. ภาวะผู้นำในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา	1.1 กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.2 กำหนดค่านิยมหลักเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากร	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.3 การสร้างความตระหนักในการปรับปรุงการบริหารงานคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.4 สร้างระบบการสื่อสารภายในองค์กรเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.5 สร้างระบบตรวจติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้งานวัดและประเมินผล	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.6 กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารด้านจริยธรรมในการบริหารและการประพฤติปฏิบัติที่ดี	น้อยที่สุด	ไม่สอดคล้อง
	1.7 สร้างระบบการส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและการสร้างนวัตกรรมโดยการใช้เครื่องมือ กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพ(QCC)	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.8 กำหนดตัวชี้วัดหลักเพื่อประเมินระบบการนำองค์กร และส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผน	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. การวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผล	2.1 การจัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์การบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	2.2 การบริหารความเสี่ยง	น้อยที่สุด	ไม่สอดคล้อง

องค์ประกอบย่อย	แนวปฏิบัติหลัก	ผลการประเมินความเหมาะสม	ผลการประเมินความสอดคล้อง
	2.3 การถ่ายทอดตัวชี้วัดระดับองค์กรสู่ระดับบุคคล	มากที่สุด	ไม่สอดคล้อง
3. การให้ความสำคัญกับนักเรียนนักศึกษา	3.1 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นนักเรียนนักศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	3.2 การรวบรวมและใช้สารสนเทศจากนักเรียนนักศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
	3.3 การกำหนดความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษา	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. กระบวนการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.1 การกำหนดกระบวนการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม	มากที่สุด	สอดคล้อง
	4.2 การจัดทำข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมที่สร้างคุณค่าจากข้อมูลของนักเรียนนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	มากที่สุด	สอดคล้อง
	4.3.การออกแบบกระบวนการที่สร้างคุณภาพการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม	มากที่สุด	สอดคล้อง
	4.4. การนำกระบวนการที่สร้างคุณภาพการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามข้อกำหนดที่สำคัญ	มากที่สุด	สอดคล้อง
	4.5. การปรับปรุงกระบวนการทำงานที่สร้างคุณภาพการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. การมุ่งเน้นบุคลากร	5.1 การจัดระบบงานการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม	มากที่สุด	สอดคล้อง
	5.2 การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมโดยใช้กระบวนการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ	มากที่สุด	สอดคล้อง
	5.3. การส่งเสริมนำความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน	มากที่สุด	สอดคล้อง

องค์ประกอบย่อย	แนวปฏิบัติหลัก	ผลการประเมินความเหมาะสม	ผลการประเมินความสอดคล้อง
6. การกำกับติดตาม ประเมิน ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานบริหารงานคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา	6.1. การวางแผนการตรวจสอบ ประเมิน และทบทวนคุณภาพ	มากที่สุด	สอดคล้อง
	6.2. การปฏิบัติการตรวจสอบ ประเมิน และทบทวนคุณภาพ	มากที่สุด	สอดคล้อง
	6.3. การรายงานผลการตรวจสอบ ประเมิน และทบทวนคุณภาพ	มากที่สุด	สอดคล้อง
	6.4. การทบทวน กำหนดแนวทางการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการโดยคณะกรรมการ	มากที่สุด	สอดคล้อง
7. ผลการดำเนินงาน	7.1. ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน	มากที่สุด	สอดคล้อง
	7.2. ผลลัพธ์ด้านผู้ปฏิบัติงาน	มากที่สุด	สอดคล้อง
	7.3. ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของกระบวนการ	มากที่สุด	สอดคล้อง
	7.4. ผลลัพธ์ด้านภาวะผู้นำ	น้อยที่สุด	ไม่สอดคล้อง

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาและผลการประเมินความเหมาะสม (Propriety) และความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบย่อยและแนวปฏิบัติหลักของด้านกลไกควบคุม ของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

องค์ประกอบย่อย	แนวปฏิบัติหลัก	ผลการประเมินความเหมาะสม	ผลการประเมินความสอดคล้อง
การประเมินอภิมาน	1.1 การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินอภิมาน	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.2 การวางแผนการดำเนินการประเมินอภิมาน	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.3 ดำเนินการประเมินอภิมาน	มากที่สุด	สอดคล้อง
	1.4 นำผลการประเมินอภิมานไปใช้ประโยชน์	มากที่สุด	สอดคล้อง

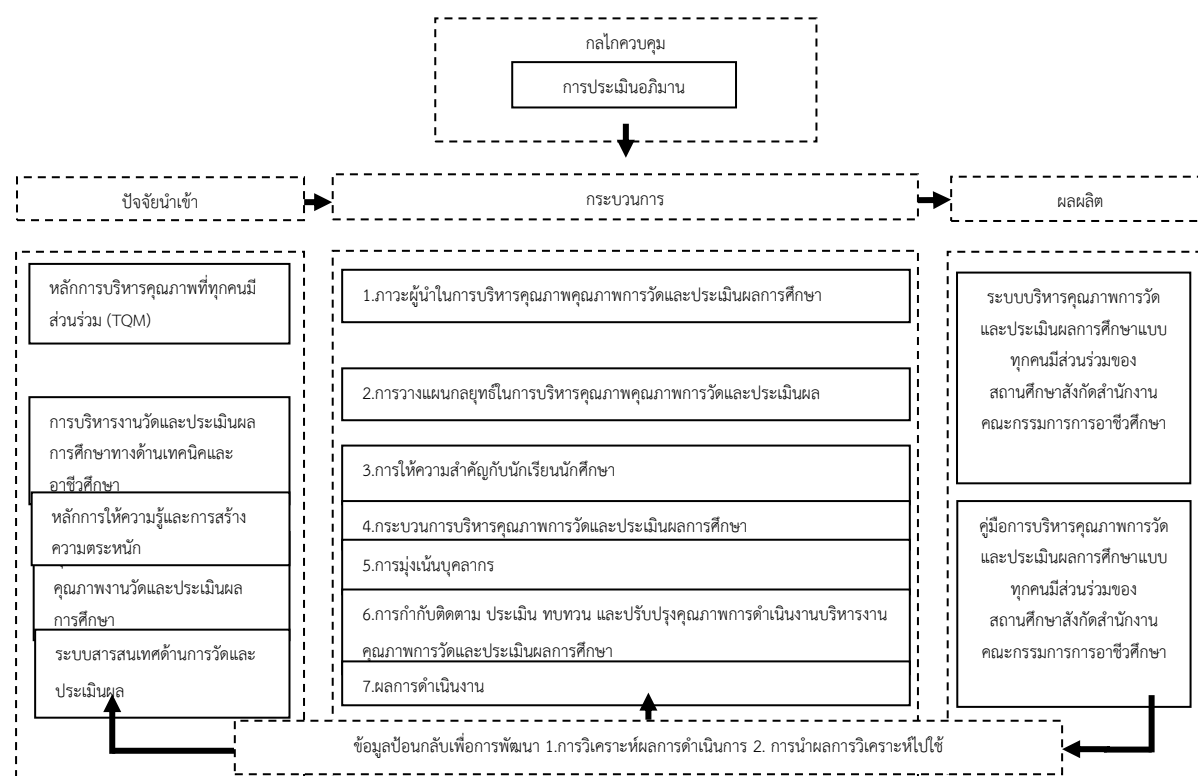
สรุปผลการวิจัย

1. สภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูมีระดับการดำเนินการภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. องค์ประกอบของร่างระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม

ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพแบบทุกคนมีส่วนร่วม ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 2.1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบไปด้วย หลักการบริหารคุณภาพแบบทุกคนมีส่วนร่วม การบริหารงานวัดและประเมินการศึกษาทางด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพงานวัดและประเมินผลการศึกษา หลักการให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก ระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2.2) กระบวนการประกอบไปด้วย ภาวะผู้นำในการบริหารคุณภาพคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา การวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผล การให้ความสำคัญกับนักเรียนนักศึกษา กระบวนการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา การมุ่งเน้นบุคลากร การกำกับติดตาม ประเมิน ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานบริหารงานคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา และผลการดำเนินงาน 2.3) กลไกควบคุมประกอบไปด้วย การประเมินอภิมาน 2.4) ผลผลิตประกอบไปด้วยระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม และคู่มือการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2.5) ข้อมูลป้อนกลับประกอบไปด้วยการวิเคราะห์ผลการดำเนินการ และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้

3. ผลการประเมินร่างระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบหลักของระบบมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากทุกรายการประเมิน องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของระบบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันอยู่ใน ระดับมากทุกรายการประเมิน แนวปฏิบัติหลักขององค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการ ของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม มีความเหมาะสมและสอดคล้องกันอยู่ใน ระดับมาก ยกเว้นแนวปฏิบัติหลักขององค์ประกอบย่อยข้อ 1. ภาวะผู้นำในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินการศึกษาข้อ 1.6 กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารด้านจริยธรรมในการบริหารและการประพฤติปฏิบัติที่ดี ข้อ 2. . การวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผล ข้อ 2.2 การบริหารความเสี่ยง และข้อ 7. ผลการดำเนินงาน ข้อ 7.4. ผลลัพธ์ด้านภาวะผู้นำ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย และไม่สอดคล้อง เพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม ที่ได้รับการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของระบบสามารถนำเสนอได้ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอใน 2 ประเด็น ดังนี้ 1) การอภิปรายผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) ผลการประเมินร่างระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. การอภิปรายผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยแบ่งหัวข้อการอภิปรายเป็น 6 ประการ คือ 1) องค์ประกอบหลักของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม 2) องค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมด้านปัจจัยนำเข้า 3) องค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมด้านกระบวนการ 4) องค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมด้านกลไกควบคุม 5) องค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมด้านผลผลิต 6) องค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมด้านข้อมูลป้อนกลับ

1) องค์ประกอบหลักของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 5 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านกลไกควบคุม ด้านผลผลิต และด้านข้อมูล

ป้อนกลับ นั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2545:196) ได้กล่าวว่าระบบควรประกอบไปด้วยส่วนสำคัญอย่างน้อย 3 ส่วนคือ 1. ตัวป้อน (Input) คือองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนั้นหรืออีกนัยหนึ่งก็คือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้น องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบใดระบบหนึ่งจะมีจำนวนและความสำคัญมากน้อยเพียงใด มักขึ้นอยู่กับความรู้ ความคิดและประสบการณ์ของผู้จัดระบบ 2. กระบวนการ (Process) หมายถึง การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย ระบบใดระบบหนึ่งอาจมีองค์ประกอบเหมือนกันแต่อาจมีลักษณะของการจัดความสัมพันธ์แตกต่างกันได้ แล้วแต่ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ของผู้จัดระบบ 3. ผลผลิต (Product) คือ ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แสดงว่า ระบบนั้นมีประสิทธิภาพ หากผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง แสดงว่าระบบนั้นยังมีจุดบกพร่อง ควรที่จะพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกระบวนการหรือตัวป้อนซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดผลนั้น ส่วนประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้เป็นส่วนประกอบเบื้องต้นของระบบ ระบบที่สมบูรณ์ควรจะมีส่วนสำคัญเพิ่มขึ้นอีก 2 ส่วนคือ 4. กลไกควบคุม (Control) คือกลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการควบคุมหรือตรวจสอบกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะป้อนกลับไปสู่การปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อนซึ่งสัมพันธ์กับผลผลิตและเป้าหมายนั้น และสอดคล้องกับ ซีรชีย์ เนตรนอมศักดิ์ (2550 : 326) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้วยตนเองในระดับประถมศึกษา ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ระบบประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้วยตนเองในระดับประถมศึกษา ประกอบไปด้วย การกำหนดตัวป้อน กระบวนการ กลไกควบคุม ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

2) องค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมด้านปัจจัยนำเข้า จากผลการวิจัย ที่พบว่า ประกอบไปด้วย หลักการบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วม การบริหารงานวัดและประเมินการศึกษาทางด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพงานวัดและประเมินผลการศึกษา หลักการให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก ระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งองค์ประกอบย่อยสามารถจัดกลุ่มความสัมพันธ์ตามหลักการบริหารได้คือ บุคลากร (Man) ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพงานวัดและประเมินผลการศึกษา วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) ได้แก่ ระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา การบริหารจัดการ (Management) ได้แก่ หลักการบริหารคุณภาพแบบทุกคนมีส่วนร่วม การบริหารงานวัดและประเมินการศึกษาทางด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา และหลักการให้ความรู้และการสร้างความตระหนักซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ DuBrin and Ireland (1993 : 245) กล่าวว่า ทรัพยากรองค์การ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรที่เป็นวัตถุดิบของและทรัพยากรที่เป็นวัตถุดิบของและทรัพยากรสารสนเทศและสัมฤทธิ์ผลสังคม (2549: 15) ยังได้กล่าวว่า ปัจจัยที่สำคัญในการบริหาร คือ 4 M's ได้แก่คน (Man) ได้แก่กลุ่มบุคคลในองค์กรที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันทำงาน เงิน (Money)ได้แก่งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานหรือการบริหารงานในองค์กร วัสดุอุปกรณ์ (Material) ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ ที่ใช้ในองค์กรและการจัดการ (Management) ซึ่งได้แก่วิธีการกระบวนการการบริหารงานของผู้บริหารที่ใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ และ จูร์น ได้เขียนหนังสือเรื่อง The Quality Control Handbook เมื่อปี ค.ศ.1951 โดยพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับ การบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วม (TQM) ประกอบด้วย 10 ขั้นตอน (Sallis, 2002: 40-41) ซึ่งขั้นตอนแรกก็คือ การสร้างความตระหนักในความต้องการและโอกาสเพื่อปรับปรุง

คุณภาพ กล่าวได้ว่าการจัดการที่เหมาะสมและคำนึงถึงบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์จะทำให้เกิดการ จัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนาระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา แบบทุกคนมีส่วนร่วมตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2541:10) จึงได้เสนอความเห็น ว่า ในทางบริหารการศึกษา 4M เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การบริหารการศึกษาจะ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณ สนับสนุนดำเนินงานมากพอ ต้องมีวัสดุสิ่งของตามความต้องการของโครงการและแผนงานและจะต้องมีระบบ บริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3) องค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม ด้านกระบวนการ จากผลการวิจัย ที่พบว่า องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการประกอบไปด้วย ภาวะผู้นำ ในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา การวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารคุณภาพการวัดและ ประเมินผล การให้ความสำคัญกับนักเรียนนักศึกษา กระบวนการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผล การศึกษา การมุ่งเน้นบุคลากร การกำกับติดตาม ประเมิน ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงาน บริหารงานคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา และผลการดำเนินงาน นั้น

ภาวะผู้นำในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา เปรียบเหมือนกับว่า ภาวะผู้นำเป็นการใช้ศิลป์ และกระบวนการของการมีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป็น การกระทำที่มีอิทธิพล สามารถทำให้ผู้อื่นเกิดศรัทธามีความนับถือ มีความเชื่อมั่น ตกลงปลงใจที่จะทำตาม แล้วแต่ผู้นำจะให้ทำอะไร และเป็นกระบวนการใช้อิทธิพลต่อกลุ่มในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ เทนเนอร์ และดีโรว์ (Tanner & Detoro : 1992) กล่าวถึงรูปแบบที่จะนำแนวคิด เกี่ยวกับการบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วม (TQM) มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ต้องมีองค์ประกอบด้านภาวะ ผู้นำจะต้องมีเป้าหมายและแผนพัฒนาที่ชัดเจน มีความตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพ และมีความมุ่งมั่นที่จะ ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเห็นว่าความเป็นผู้นำของฝ่ายบริหารในการพัฒนาคุณภาพ เป็นปัจจัย สำคัญที่จะทำให้การบริหารงานเกิดคุณภาพ โดยเฉพาะความเป็นผู้นำของฝ่ายบริหารนั้น มีความสำคัญมากต่อ การพัฒนาคุณภาพของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำ เป็นความสัมพันธ์ซึ่งบุคคลหนึ่งหรือผู้นำใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นให้ทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จ ตามที่ผู้นำมุ่งหมาย ขององค์กรในการพัฒนาสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ ในการนำพา บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือพัฒนาให้เกิดผลสำเร็จของการจัดการจัดการศึกษา ตามวิสัยทัศน์พันธกิจ และ เป้าประสงค์ที่ตั้งใจร่วมกันจัดตั้ง ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นผู้นำในด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจอันดี ให้กับ ทุกฝ่าย ภาวะผู้นำจึงเป็นปัจจัยส่งเสริมต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้อง มีวิสัยทัศน์ยาวไกล มีภาวะผู้นำ มีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร มีประสบการณ์ และมีความมุ่งมั่นต่อการจัดการศึกษา และมีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554: 31 และ อนันต์ เทียวต้อย (2553: 175) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ผลการวิจัย พบว่า มีองค์ประกอบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่สอดคล้องกันคือ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพนักงาน และผู้บริหารมีภาวะผู้นำในการนำองค์กร การวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผล เป็นการใช้การคิดและการบริหารเชิงกลยุทธ์ใน การขับเคลื่อนความสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ผลของการวางแผนกลยุทธ์

จะช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบระเบียบโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของหน่วยงาน (จุฬาลักษณ์ ณีรัตน์พันธุ์ : 2540) และการวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญๆ ที่จะมีผลต่ออนาคตขององค์กร โดนขอบเขตการวางแผนการวางแผนจะเกี่ยวข้องตั้งแต่การพัฒนาวัตถุประสงค์และเชื่อมโยงวัตถุประสงค์กับการแบ่งบันทรัพยากรต่างๆที่จะทำให้ผลสำเร็จ (ธงชัย สันติวงษ์ : 2532) ซึ่งองค์ประกอบย่อยนี้ถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญ เพราะผลลัพธ์ของการวางแผนกลยุทธ์จะช่วยให้ทราบว่าองค์กรจะมุ่งไปทิศทางใด และจะช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพเป็นระบบ สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลได้

การให้ความสำคัญกับนักเรียนนักศึกษา เป็นการให้ความสำคัญที่ตัวบุคคลทุกคนคือนักเรียนนักศึกษาเอง ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญของระบบบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วม (Total Quality Management) คือ การมุ่งความสำคัญของลูกค้า (customer focus) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของระบบบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วม ที่มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานที่สำคัญของระบบบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วม TQM มีอยู่ 3 ประการด้วยกัน ได้แก่ การมุ่งให้ความสำคัญกับลูกค้าหรือผู้รับบริการ การปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง (วิฑูรย์ สิมะโชติ, 2541 : 20-21; สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2539 : 18 ; พันธุ์ศักดิ์ พลสารมัย, 2540 : 27 ; Tenner and Detoro, 1992 : 31) จะเห็นว่าการดำเนินการโดยแนวคิดของ TQM นั้นมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา โดยสิ่งสำคัญที่เห็นชัดคือการดำเนินกิจกรรมต้องมุ่งเน้นที่ลูกค้าเป็นสำคัญ ให้ลูกค้าได้รับและพึงพอใจในสิ่งที่ต้องการอย่างมีคุณภาพ เกิดความเชื่อมั่น

กระบวนการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นองค์ประกอบย่อยที่มีความสำคัญเพราะว่ากระบวนการบริหาร คือภารกิจหรือบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร เป็นสิ่งที่ต้องยึดถือเป็นจุดยืนสำหรับปฏิบัติกิจกรรมในการบริหารงาน ซึ่งเป็นลำดับขั้นในการบริหารงาน หรือ หมายถึงขอบข่ายของงานต่าง ๆ ที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของนักบริหาร (สมบุญ ณ วรรณภพ, 2521, หน้า 79; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535: 29) และสอดคล้องกับ สถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติอเมริกา (Baldrige National Quality Program, 2001 : 11) ที่ได้สรุปว่าการจัดการกระบวนการ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของ ระบบบริหารคุณภาพที่ทุกคนมีส่วนร่วม (Total Quality Management) จึงถือได้ว่ากระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้องค์กรดำรงอยู่และเกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การมุ่งเน้นบุคลากร ทรัพยากรบุคคลเป็นปัจจัยหนึ่งที่องค์กรต่างๆ กำลังให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทรัพยากรบุคคลเปรียบเสมือนสินทรัพย์ที่ทรงคุณค่ามากที่สุดขององค์กร การมุ่งเน้นบุคลากรก็เพื่อให้สามารถพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร (Nadler : 1989) ผลการวิจัยในส่วนนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Desimone and Harris (1998 : 2) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกลุ่มของระบบและแผนกิจกรรมต่างๆ ที่ออกแบบโดยองค์การเพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นให้แก่สมาชิก เพราะปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการบริหารงานคือ ทรัพยากรบุคคล เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรชนิดอื่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด และธีระพล เพ็ญจันทร์ (2553: 113) ได้ศึกษาการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วยปัจจัยต่างๆที่สอดคล้องกันคือ ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล

การกำกับติดตาม ประเมิน ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานบริหารงานคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ เดมมิ่ง (Deming, 1986) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิ่ง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข และ สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์ (2544 : 7-8) กล่าวว่า การบริหารงานเป็นกระบวนการดำเนินงานให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการประกอบด้วย การดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (plan) การลงมือปฏิบัติ (do or implementation) และการตรวจสอบผลปฏิบัติงานหรือประเมิน (check or evaluation) และการปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (act or adjust) เรียกว่า วงจรการบริหารงานแบบวงจรคุณภาพ (PDCA) การกำกับติดตาม ประเมิน ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงาน เป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง เพื่อนำผลมาพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป

ผลการดำเนินงาน ผลการวิจัยในส่วนนี้หมายถึง ความสำเร็จหรือผลประโยชน์จากการทำงานที่มีคุณภาพ ซึ่ง Bond et al. (1994 : 61,796) อธิบายว่า กระบวนการคุณภาพเป็นคุณภาพของการผลิต และคุณภาพของผลผลิต อธิบายได้ว่า คุณภาพของผลิตจะต้องดูจากผลสัมฤทธิ์ หรือผลลัพธ์ ซึ่งเป็นกระบวนการลำดับสุดท้ายของการผลิต ซึ่งในระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วม ผลลัพธ์ก็คือ ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน ผลลัพธ์ด้านผู้ปฏิบัติงาน และ ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของกระบวนการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2548: 150) วิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย ด้านผลลัพธ์ขององค์กร ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผลลัพธ์ด้านการบริการ ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ ผลลัพธ์ด้านทรัพยากรบุคคล ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร ผลลัพธ์ด้านธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร

4) องค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมด้านกลไกควบคุม ผลการวิจัยที่พบว่า การประเมินอภิมาน เป็นองค์ประกอบย่อยที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ นั้น เพราะกลไกควบคุม (Control) คือกลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการควบคุมหรือตรวจสอบกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ทศนา แคมมณี, 2545). เนื่องจากการควบคุมคือ กระบวนการที่ทำให้แน่ใจได้ว่าองค์การบรรลุถึงวัตถุประสงค์ หรือ หมายถึง วิธีการและกลไกที่ใช้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าพฤติกรรมและผลการปฏิบัติงานดำเนินตามวัตถุประสงค์ แผนและมาตรฐานขององค์การ (Mescon and Khedouri, 1985: 376; Holt, 1993: 548 ; DuBrin, 1994: 364; Hellriegel and Slocum, 1989: 623) และแนวคิดการประเมินอภิมาน เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับว่าผลที่ได้จากการประเมินนั้นมาจากกระบวนการหรือวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม มีความน่าเชื่อถือตามมาตรฐานการประเมิน คือ มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (Stufflebeam : 1999) รวมถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประเมิน ให้ได้ผลการประเมินนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ในการพัฒนาคุณภาพการประเมิน ทั้งของนักประเมินและคุณภาพของหน่วยงาน และยังสอดคล้องกับ อีริช เนตรนอมศักดิ์ (2550 : 326) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประเมินหลักสูตร

สถานศึกษาด้วยตนเองในระดับประถมศึกษา ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า องค์ประกอบของกลไกควบคุมการประยุกต์ใช้การประเมินนิเทศ

5) องค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมด้านผลผลิต ผลการวิจัยที่พบว่าองค์ประกอบด้านผลผลิตประกอบไปด้วยระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคู่มือการบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานั้น เพราะว่าผลผลิต คือ ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์ พิษสิงห์ (2553) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พบว่า องค์ประกอบด้านผลผลิต คือ คู่มือการบริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และปรีชา ช้างขวัญยืน และคณะ (2539 : 127 – 130) กล่าวถึงความหมายของคู่มือไว้ว่า เป็นหนังสือที่ใช้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นหนังสือให้แนวทางการปฏิบัติ แก่ผู้ใช้ให้สามารถกระทำสิ่งนั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน เป็น การรวบรวมขั้นตอนการทำงาน ให้ผู้ที่นำไปศึกษา ใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานและสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารงาน

6) องค์ประกอบย่อยของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมด้านข้อมูลป้อนกลับ ผลการวิจัยที่พบว่าองค์ประกอบย่อยด้านข้อมูลป้อนกลับประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ผลการดำเนินการ และการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ เพราะข้อมูลป้อนกลับเป็นข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะป้อนกลับไปสู่การปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อนซึ่งสัมพันธ์กับผลผลิตและเป้าหมายนั้น(ทีศนา แชมมณี, 2545). และ Milligan (2005) กล่าวถึงความหมาย ของการให้ข้อมูลป้อนกลับว่า “คือ การย้อนกลับของข้อมูลข่าวสารซึ่งได้มาจากการประเมินผลเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดจากการ ดำเนินงานหรือการทํากิจกรรม และHunter (2009, : 30-32) กล่าวว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับ คือ ข่าวสารที่มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายถึงการ กระทำและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำ เพราะการวิเคราะห์ผลการดำเนินการก็เปรียบเสมือนการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) การวิเคราะห์ระบบ เป็นวิธีการนำเอาผลที่ได้ ซึ่งเรียกว่า ข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back) จากผลผลิตหรือการประเมินผลมาพิจารณาปรับปรุงระบบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นการนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการวิเคราะห์ระบบจึงเป็นส่วนสำคัญของวิธีระบบ (System Approach) ซึ่งจะขาดองค์ประกอบนี้ไม่ได้มิฉะนั้นจะไม่ก่อให้เกิดการแก้ปัญหาได้ตรงเป้าหมายและการปรับปรุงที่มีประสิทธิภาพ

2. ผลการประเมินระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบหลักของระบบมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากทุกรายการประเมิน องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของระบบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันอยู่ใน ระดับมากทุกรายการประเมิน แนวปฏิบัติหลักขององค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการ ของระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความเหมาะสมและสอดคล้องกันอยู่ใน ระดับมากส่วนผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าการจัดองค์ประกอบหลักของระบบระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลการศึกษาแบบทุกคนมีส่วนร่วมที่ประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ กลไกควบคุม ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากนั้น เนื่องจากว่าการจัดองค์ประกอบ

ของระบบบริหารคุณภาพดังกล่าวนั้นเป็นการจัดที่คำนึงถึงความเชื่อมโยงของระบบทั้งหมด ซึ่งจะส่งผลช่วยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบบริหารคุณภาพการวัดและประเมินผลนี้มีความเข้าใจรายละเอียดขององค์ประกอบหลักของระบบอย่างชัดเจน และสามารถมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบหลักต่างๆ ของระบบได้อย่างมีเหตุผล ส่งผลต่อการนำระบบไปใช้ในการบริหารได้อย่างมีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกษม วัฒนชัย. (2545). **การปฏิรูปการศึกษาไทย**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพฯ.
- _____. (2546). **การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : เซนจูรี, 2546.
- จุฬาลักษณ์ ณีรัตน์พันธุ์. (2540) .**กลยุทธ์การบริหารการพยาบาล**. ขอนแก่น : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทศนา แคมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระชัย เนตรนอมศักดิ์. (2550). **การพัฒนาระบบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาด้วยตนเองในระดับประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระพล เฟ่งจันทร์. (2553). **การบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 3, ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม) : 113 -121.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2532). **การวางแผนกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). **กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ : การประเมินและการประกัน**. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- ปรีชา คัมภีรปรกรณ์. (2541). **การบริหารทรัพยากรการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน และคณะ. (2539). **เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2540). **การพัฒนาระบบการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2545). **การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2548). **การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2541). **TQM คู่มือสู่องค์กรคุณภาพยุค 2000**. กรุงเทพฯ : พีทีเอพับลิชชิง.
- สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์. (2544). **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.
- สมบูรณ์ พรธนาภ. (2521). **หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: องค์กรศิลปการพิมพ์.

- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2539). **การนำเสนอรูปแบบการคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (2549). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์: หลักการและแนวคิด**. กรุงเทพมหานคร: เอ็ม.ที.เพรส
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ**. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2549). **การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ : เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2550**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: การกิจการ
- บริหารการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน).(2551).**รายงานประจำปี 2551**. กรุงเทพฯ.
- _____. (2551). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง ระยะ ครึ่งวงจร พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๑ ด้านอาชีวศึกษา**. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **ผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยใน 5 ปีข้างหน้า**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ. พิมพ์ครั้งที่ 1 กุมภาพันธ์. บริษัทออฟเซ็ทเพรส.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2545). **การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อนงค์ พิษสิงห์. (2553). **การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนันต์ เตียวต้อย. (2552). “รูปแบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.” **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal**ปีที่ 2, ฉบับที่ 1(สิงหาคม 2552) : 176-194.

ภาษาต่างประเทศ

- Baldrige National Quality Program. (2001). **Malcolm Baldrige National Quality : Education Criteria for Performance Excellence**. Gaithersburg. National Institute of Standard and Technology.
- Bound et al. (1994). **Beyond total quality Management : Toward the emerging, paradigm**, New york : McGraw-hill.
- Deming, Edward, W. (1986). **Out Of The Crisis**. Cambridge, Mass.: Massachusetts of Technology,
- Desimone, R. L., & Harris, D. M. (1998). **Human resource development(2nd ed.)**. Orlando, FL : Dryden Press.
- DuBrin, A. J. (1994). **Essentials of management**. New York, NY: South-Western College. Leadership: Research findings, practice, and skills. Boston: Houghton Mifflin.
- DuBrin, A.J. & Ireland, R.D. (1993). **Management and organization (2nd ed.)**. Cincinnati, OH : South-West.
- Hellriegel, D. J., & Slocum, W. J. (1989). **Management (5th ed.)**. New York: Addison-Wesley.

- Holt, H. D. (1990). **Management principles and practices**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Hunter, T. S. (1998). **Giving and receiving constructive feedback in pharmacy practice**. *Drug Topics*, 153(6), 30-34.
- Nadler, L. Nadler, Z. (1989). **Development human resource**. San Francisco, :Jossey – Bess Publisher.
- Mescon, M. A., &Khedouri, F. (1985). **Management, individual and organizational effectiveness (2nd ed.)**. New York: Harper & Row.
- Milligan, R. A. (2005). **Benefits of feedback**. Retrieved August 22, 2011, From <http://www.golfcouresenews.com>
- Sallis, E. (2002). **Total quality management in education(3ed ed.)** London : Kogan Page Limited.
- Stufflebeam, D.L. (1999). **Program Evaluations Metaevaluation Checklist (Based on The ProgramEvaluation Standards)**. (Online). Available: http://www.wmich.edu/evalctr/checklists/program_metaeval.htm. (October 1, 2014.)
- Tenner, A. R., &Detoro, I. J. (1992). **Total quality management : Three steps to continuous improvement**. Massachusetts: Addison-wesley Publishing Company, Inc.